

(המשך מעמוד 7)

שמחאו קודם לכן כפיים לכבוד המהפכה העיראקית — סימן כי גם הערבים הלא-מניים ביותר בישראל דוגלים בהכרה ער-כית במדינת-ישראל.

יתכן כי הפסוק החשוב ביותר באסיפה בא מפי הבמאי גרשון פלוטקין. כתב הוא, בברכה לכנס: "מי יתן ויבוא יום שאפשר יהיה לחוקק את החלק השני משם התעד ולהשאיר רק את השם 'הוועד היהודי-הערבי'!"

פרשת שפיגל

הודעה כשתיקה

כאשר הכובע בוער על ראשם, מתבלבלים ראשי הציבור וסותרים איש את דברי רעהו. כך קרה בפרשת סובלן. כך קורה עתה ב-פרשת שפיגל.

הצעד ההגיוני הראשון בפרשה היה לחקור את סגן שרה-בריא, יצחק רפאל. אך רפאל נהנה מחסינות, חבר הכנסת, ולא גילה שום חשק לחתור על חסינות יקרה זו. כאשר הפיצו קציני מחוז תל-אביב את השמועה כי בידי המשטרה מיסמך המרשיע את רפאל, אף דאגו אנשי המפד"ל לכך ש-המפקח הכללי יכחיש את הדבר בכבודו ו-בעצמו.

השבוע הופצה, לפתע, שמועה אחרת: כי בתיק הפרקליטות נמצא דו"ח של חקירת יצחק רפאל. האם נחקר רפאל בכל זאת? ואם כן, מדוע לא פורסם הדבר קודם לכן, כאשר הואשמה המשטרה בגלוי בכך שצעה את המחקר במקום המכריע, על פי פקודה מלמעלה?

זאת תעלומה. תעלומה שניה התעוררה כאשר מיהר רפאל לפרסם הכחשה: הוא לא נחקר כלל. אלא הוא עצמו ביקש למסור למשטרה הודעה, לשם בירור כמה פרטים, וזו נרשמה מפני בנחנות יוסף נחמיאס ועמוס בן-גוריון.

הודעה כזאת, ללא יכולת לחקור את ה-מודיע המחוסן, שוה, כמובן, כקליפת ה-שום.

מפלגות

הסתערות על הירוש!

מפא"י עלולה להפסיד את הרוב הפועט שלה בהסתדרות, אם אומנם יערכו הבחני-רות במועדן, זה ברור. עליכן ברור גם, מדוע הירבה מזכיר ההסתדרות, אהרון בקר, להתיר נגד המדיניות הכלכלית של לוי אשכול, בהזדירו כי הדבר יגרום למפלת המפלגה. בעזרת מפלגתו, מכונים את ה-הזדהות כ-"אליבי של בקר". כדי שבבוא היום, יוכל לאמר: "הזהרתי אתכם!" גם זה ברור.

אולם התקפותיו של בקר בשבועות ה-אחרונים נראו כחורגות ממסגרת האליבי. פעם אחר פעם הסתער על האיש הנחשב לגלגל מספר 1 של המנגנון המפלגתי — דבר שאיש לא היה חולם כי ייתכן לפני חודשים מעטים בלבד.

הסיבה אינה הסתדרותית טהורה, כי אם נעוצה בתהליך עמוק העובר עתה על צמרת המפלגה. מאז גל השמועות על כהונת מפא"י להדיח את בקר, לפני כחצי שנה, ופגישתו של בקר עם דויד בן-גוריון, ידוע בקר כאיש ביגיי.

התקפותיו על אשכול, שבאו אחרי התק-פת משה דיין וצעיריו, התפרשו כחלק מ-מיתקפה כללית על האיש הנחשב לירוש-העצרי. נותן ההשראה: דויד בן-גוריון, ש-אינו משלים עם הרעיון שאשכול יירש אותו.

דת

משבר באופק

בקרב מנהיגי המפלגה הדתית-לאומית ש-ורת ההרגשה הבלתי-נעימה, שהם מכרו את עצמם בול. או אולי — לא במחיר הגבוה ביותר שאפשר היה להשיג. אגודת-ישראל, למשל, היושבת בארופוניציה, יכר-לה לסחוט תשלום ממפא"י, כל אימת שזו זקוקה לקולותיה בכנסת — ואילו המפד"ל מכרה עצמה בקבלנות, עם חתימת הסכם הקואליציה.

על כן נופפו בפסוק "המחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית", תבעו ממפא"י תשלום נוסף. הם ידעו, כי מזה חודשים שוררת בצמרת מפא"י מתיחות לקראת ה-הצבעה על המימשל הצבאי. הם ידעו, כי דויד בן-גוריון איים, שאם יווצר רוב ל- (המשך בעמוד 12)

דבר כזה עוד לא קרה במדינה: רביסרון דרם קשיש, העמיד פני

ההתנועה

אדמה, החלה ממששת את גוף בעלה. "לקי-רוח לאמבולנס!" יעץ מישהו, "הוא עדיין חי!"

גרינברג החליט להזמין תחילה את המש-טרה. "אם ניקח אותו מכאן, לא יאמינו ש-דבר כזה יכול לקרות," אמר לאחר מכן. הוא מיהר לטלפן למשטרה, וכעבור כמה דקות הופיע טנדר משטרה. גרינברג ניסה להרים את חותנו, בעזרת שוטרים, ולהכניסו לטנדר. "איפה שרק החזקנו אותו — היה שבור," נזכר. כי במכה הדורסנית נשברו רגלו השמאלית ושלוש צלעות בחזהו של הזקן. לבסוף הצליחו להעלות את הירש למכונית, והובילוה לבית-חולים רוטשילד, שהיה בית-החולים התורן למיקריאסון.

בחדר מיקריאסון העמידו הרופאים מיד מיכל חמצן ליד הזקן, כי צלעותיו המעור-כות היקשו עליו את הנשימה. אך הירש, שעל אף גילו המופלג לא היה מימיו חולה, לא איבד את הכרתו. הוא יכול היה לדבר בבירור, והוא זכר כל מה שאירע לו מן הרגע שבו יצא לקנות לחם.

הוא סיפר למשטרה: "לא ראיתי את ה-אוטו מתקרב. פתאום הרגשתי שאני מקבל מכה חזקה ונפלטתי על הכביש. שמעתי קו-לות, וראיתי אנשים סביבי. אחר-כך הר-גשתי שמרימים אותי ומכניסים אותי לאוטו. ידעתי שלוקחים אותי לבית-חולים. האוטו התחיל לנסוע. לא הרבה. הוא נעצר ואחד הנוסעים פתח את הדלת. הוא משך אותי והוציא אותי החוצה. כל הזמן לא דיברתי ולא אמרתי שום דבר. לא יכולתי האיש הוציא אותי מהאוטו, זרק אותי — והמשך לנסוע."

לפני שהוכנס לחדר-הניתוחים, הכפיק לח-תום על צדו.

הפחד הפרימיטיבי

החלה חקירה קדחתנית. מי היה ה-רביסרון הדורסני? מה היה מספר ה-גיפץ איש לא ידע.

זוהי חקירה שהמשטרה עורכת אחרי כל תאונה. אלא שבמיקרה הזה דירבן את ה-חוקרים משהו מיוחד: הסלידה מן ההתנה-גות הפתנית והברבאריה של אותו קצין.

אין זה דבר בלתי-רגיל, שנהג דורס אדם וממהר להסתלק ממקום התאונה, בהשאירו את קורבנו מוטל על הכביש. אינסטינקט יסודי של פחד משתלט על הנהג וגובר על צו המוסר התרבותי. כללי החברה מצוים עליו להגיש לפצוע את מלוא העזרה ה-אפשרית, וגם לשאת באחריות על מעשיו. אך מול הפחד הפרימיטיבי משתק במיק-רים אלה תהליך המחשבה ההכרתית — וה-

במים. זה שישב ליד הנהג יצא החוצה. הוא היה לבוש בגדים ארוכים, עם סוחר אדום. הוא משך את הזקן מתוך הגיפץ, הוריד אר-תו לאדמה וניסה להעמיד אותו. אבל הזקן לא יכול היה לעמוד. אז האורח הסתכל פה ושם, והתחיל להוריד אותו שישכב על ה-אדמה. אז ראה אותו וקרא לי: "בוא הנה, תחזיק אותו רגע!" ניגשתי אליו והחזקתי את הזקן. ופתאום הוא עזב אותו לגמרי, נכנס מהרמהר לגיפץ, ועוד לפני שסגר את הדלת — התחיל הגיפץ לנסוע במהירות."

רחוב כפר יוסף הוא רחוב חדש, אשר אין ממנו מוצא. הקטע הסליל נפסק לפתע, ומכוניות הרועות להגיע אל הכביש הראשי הייבות להסתובב אחורה ולחזור כלעומת שבאו. הרביסרון הדורסני לא עשה זאת. הוא המשיך לדהור קדימה ברכב הקרבי שלו, דרך השדה הפתוח. משם הגיע אל הכביש המוביל מזרחה, הרחק מחיפה, הר-חק ממקום התאונה, הרחק מן הזקן הגנוח, הרחק מאחת התועבות המבעיתות ביותר שנעשו במדינה.

הזקן נתן עדות

העין הנדהם מצא את עצמו עומד, כשזקן פצוע מוטל בין זרועותיו. למזלו, לא היה יחידי במקום. תריסר ילדים שהת-קלו קודם לכן במקום התאונה, רצו אליו. באו גם מבוגרים, שנטלו את הזקן הגונח.

ברגע זה הגיע בריצה צבי גרינברג. "מה קרה לך? מה יש לך?" שאל ברומנית נר-גשת את חותנו. הירש השיב בגניחה, "גיפץ צבאי... דרם אותו... הורידו אותו כאן... ברח... שמע גרינברג במקוטע מפני הנקהלים. אשתו של הירש, שכל ה-המולה התרחשה מול פתח ביהה, באה אף היא בריצה. היא הטילה את עצמה על ה-

העד ילד זה עמד ליד מקום התאו-נה, כאשר שמע לפתע את גני-חותני של הזקן, שהופל ארצה עליידי הגיפץ.

בכיוון מזרח — אל מחוץ לחיפה. עוד 200 מטרים והיה מגיע לגשר של, על הכביש המוביל לעמק ולמיפרץ. כלומר: כל העיר הייתה כבר מאחוריו, וכדי להגיע לבית-חו-לים כלשהו, או לתחנת עזרה-ראשונה, היה עליו להסתובב בו במקום, לנסוע אחורה. במקום זה — נסע קדימה.

לא ישר, כי אם במעלה רחוב צר, שהסי-תעף מיד ימינה ממקום התאונה. הוא לא נסע רחוק; פחות ממאה מטר בסך הכל. עד שהגיע למקום בו מסתיימת המדרכה, ושם עצר את הגיפץ. הנוסע האורח פתח את דלת הבד של הגיפץ ויצא החוצה. סיפר גרעון מורצקי (12), שאחרי ביתו נעצר הגיפץ: "ישבתי בבית והכנתי שיעו-רים. אני תלמיד כיתה ו'. פתאום שמעתי ילדים צועקים: תאונה! תאונה! דרסו זקן! ירדהי ראיתי גיפץ צבאי עומד איפה שגנ-מרת המדרכה, במיגרש הריק בין שני

מקום הכשע כאן נגמר רחוב כפר יוסף הקטן. אפשר לראות היכן מסתיים הקטע המזופת, והיכן נמשך השדה הפתוח. נהג הגיפץ הצבאי שהפקיד את הזקן הפצוע, ירד כאן מהרחוב, ברח דרך השדה, עד ליציאה המזרחית מחיפה.